

UMUMIY AXBOROT VOSITALARI SIFATIDA MEDIYA ILOVALARNI TAKOMILLASHTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Murodova Zarina Rashidovna

Buxoro Muhandislik-Texnologiya instituti “AKT”

kafedra dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Akramov Alisher Azim o'g'li

Buxoro muhandislik-texnologiya instituti

“AKT” kafedra magistranti

Anotatsiya: Ushbu maqolada umumiy axborot vositalari sifatida media ilovalarini takomillashtirish texnologiyalari tahlil qilinadi. Maqolada media ilovalarining rivojlanishida axborot tarqatishning ahamiyati to'g'risida ma'lumotlar taqdim etilgan. Shuningdek, media ilovalarini takomillashtirish uchun qo'llaniladigan zamonaviy texnologiyalar, jumladan sun'iy intellekt (AI), katta ma'lumotlar (Big Data), kengaytirilgan haqiqat (AR), virtual haqiqat (VR), 5G texnologiyalari va blockchain haqida batafsil aniq misollar bilan ko'rsatilgan.

Maqola media ilovalarining rivojlanishida yuzaga keladigan muammolar, jumladan axborot xavfsizligi, foydalanuvchi tajribasi hamda axborot ishonchliligi to'g'risidagi tahlilni o'z ichiga oladi. Qolaversa, media ilovalarining rivojlanishi va ularning kelajakdagi imkoniyatlari haqida xulosa keltirilgan.

Kalit so'zlar: media ilovalar, texnologiyalar, sun'iy intellekt, AR, VR, 5G, blockchain, katta ma'lumotlar, texnologik rivojlanish.

Аннотация: В данной статье анализируются технологии совершенствования медиаприложений как средств массовой информации. В статье представлена информация о важности распространения информации при разработке медиаприложений. В нем также подробно описаны конкретные примеры современных технологий, используемых для улучшения медиа-приложений, включая искусственный интеллект (ИИ), большие данные (Big Data), дополненную реальность (AR), виртуальную реальность (VR), технологии 5G и блокчейн.

Ключевые слова: Медиаприложения, технологии, искусственный интеллект, AR, VR, 5G, блокчейн, большие данные, технологическое развитие.

Abstract: This article analyzes the technologies for improving media applications as mass media. The article provides information on the importance of information dissemination in the development of media applications. It also details concrete examples of modern technologies used to improve media applications, including artificial intelligence (AI), big data (Big Data), augmented reality (AR), virtual reality (VR), 5G technologies, and blockchain. indicated by.

Keywords: Media applications, technologies, artificial intelligence, AR, VR, 5G, blockchain, big data, technological development.

texnologiyalari so'nggi yillarda barcha sohalarda, xususan, axborot-biznes tizimlarida keng qo'llanilmoqda.

Hozirgi kunda umumiy axborot vositalari (OAV) jamiyatda axborot almashish, yangiliklarni tarqatish, ijtimoiy va madaniy jarayonlarni yoritishda muhim rol o'ynaydi. Media ilovalar esa, OAVning asosiy qismini tashkil etishda keng qo'llanilmoqda. Mobil ilovalar, ijtimoiy tarmoqlar, yangiliklar portallari va video platformalarining o'sishi bilan, media ilovalar foydalanuvchilarni tezkor axborot bilan ta'minlashda muhim vositalarga aylandi. Ular global miqyosda axborot almashishni soddalashtiradi va jamiyatdagi voqealar haqida tezkor xabardorlikni ta'minlaydi. Media ilovalarining takomillashuvi, o'z navbatida, turli zamonaviy texnologiyalarning qo'llanilishi bilan bog'liq.

Sun'iy intellekt (AI): Sun'iy intellekt, masalan, kontentni shaxsiylashtirishda va foydalanuvchilarga yanada samarali xizmatlar ko'rsatishda qo'llaniladi. AI yordamida media ilovalari foydalanuvchi xulq-atvorini o'rganadi, shaxsiylashtirilgan tavsiyalar beradi (masalan, YouTube yoki Spotify orqali). Bundan tashqari, AI yordamida avtomatik ravishda kontent yaratish va tahrir qilish jarayonlari ham sodda va tezroq amalga oshiriladi (masalan, avtomatik subtitrlar yoki transkripsiyalar).

Katta ma'lumotlar (Big Data): Bu texnologiyalar yordamida media ilovalar foydalanuvchilarni tahlil qilib, ularning qiziqishlari va xulq-atvori asosida yaxshilangan kontent tavsiyalarini taqdim etadi. Bunda, foydalanuvchilarning izlanishlari, so'nggi qiziqishlari va o'tkazgan vaqtlariga qarab, ular uchun maxsus kontent yaratish mumkin bo'ladi. Masalan, Facebook yoki Instagram foydalanuvchilarning qiziqishlarini kuzatib, shaxsiy reklamalar yoki yangiliklar tasmasini shaxsiylashtiradi.

Kengaytirilgan haqiqat (AR) va virtual haqiqat (VR): Texnologiyalar media ilovalarida yangi tajribalar yaratish uchun keng qo'llanilmoqda. AR orqali foydalanuvchilar real dunyoni virtual elementlar bilan birlashtirib, interaktiv tajriba yaratishadi. VR esa to'liq virtual muhit yaratib, foydalanuvchiga haqiqatdan uzoq bo'lgan dunyolarga sho'ng'ish imkonini beradi. Misol uchun, VR orqali foydalanuvchilar musiqiy videolarni yoki filmlarni interaktiv tarzda tomosha qilishlari mumkin, AR esa reklama yoki ta'limda qo'llaniladi.

5G texnologiyasi: Mobil tarmoqlarda yangi imkoniyatlarni ochib beradi. Ushbu texnologiya tezkor internet ulanishini ta'minlab, media ilovalarida yuqori sifatli video va jonli efirlarni uzatishni osonlashtiradi. 5G tarmog'i orqali, masalan, futbol o'yinlarini jonli ko'rish yoki virtual haqiqat tajribalari foydalanuvchining o'z uyidan chiqmasdan amalga oshiriladi.

Blockchain: Bu texnologiya kontentni yaratish va almashish jarayonlarida ishonchlilikni ta'minlashga yordam beradi. Ayniqsa, mualliflik huquqlarini himoya qilishda va axborot xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Media ilovalarida, masalan, video yoki musiqa kontentlarini yaratgan shaxslarning huquqlarini avtomatik ravishda qayd etish va nazorat qilishda qo'llaniladi.

Media ilovalarining rivojlanishi va kelajagi: Zamonaviy texnologiyalar media ilovalarining rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Kelajakda bu ilovalar yanada shaxsiylashtirilgan, interaktiv va foydalanuvchiga moslashgan bo'ladi. Buning natijasida, media ilovalar nafaqat axborot tarqatish vositasi, balki foydalanuvchining kundalik hayotining ajralmas qismiga aylanadi.

Jadval 1.

1. Media ilovalarini takomillashtirish texnologiyalari

Media Ilovalar (Axborot Vositalari): Ushbu element media ilovalarining umumiy nuqtasi bo‘lib, ularning barcha texnologiyalarni o‘z ichiga oladi. Bu ilovalar foydalanuvchilarga yangiliklar, videolar, musiqa va boshqa turdagi kontentni taqdim etadi.

Sun'iy Intellekt (AI): AI yordamida foydalanuvchilarga shaxsiy qiziqishlariga mos tavsiyalar (masalan, YouTube yoki Netflix) beriladi.

Avtomatik kontent yaratish: AI kontentni avtomatik ravishda tahrir qilish yoki yaratishda qo‘llaniladi.

Diagramma orqali media ilovalarini takomillashtirish uchun qo‘llanilayotgan texnologiyalarni va ularning o‘zaro bog‘lanishini ko‘rish mumkin. Har bir texnologiya media ilovalari yordamida foydalanuvchiga yaxshilangan xizmatlar va shaxsiylashtirilgan tajribalarni taqdim etadi.

Xulosa o‘rnida shuni ta’kidlash mumkin-ki, ushbu maqolada ko‘rib chiqilgan Umumiy axborot vositalari sifatida media ilovalarini takomillashtirish texnologiyalari juda ham muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar yordamida media ilovalarining rivojlanishining turli jihatlarini yoritadi. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar, AR, VR, 5G va blockchain kabi texnologiyalar, media ilovalarining samaradorligini oshirish, foydalanuvchilarga yuqori sifatli va shaxsiylashtirilgan kontent taqdim etishda muhim rol o‘ynaydi. Kelajakda, media ilovalarining yanada interaktiv va immersiv bo‘lishi kutilmoqda, bu esa ijtimoiy va iqtisodiy sohalarda yangi imkoniyatlar yaratadi.

Media ilovalarining takomillashuvi, texnologiyalar yordamida foydalanuvchilarga yangiliklar, kontent va axborotlarni samarali, shaxsiylashtirilgan va interaktiv tarzda taqdim etishga imkon yaratadi. Hozirgi vaqtda media ilovalari sun'iy intellekt (AI), katta ma'lumotlar (Big Data), kengaytirilgan haqiqat (AR), virtual haqiqat (VR), 5G texnologiyalari va blockchain kabi innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlamoda, bu esa foydalanuvchilarga yuqori sifatli va immersiv tajribalarni taqdim etishda muhim rol o'ynaydi.

Bundan tashqari, blockchain texnologiyasi yordamida media ilovalarida axborot xavfsizligi va mualliflik huquqlari himoya qilinadi. Bu, media sohasidagi shaffoflikni oshirish va foydalanuvchi ma'lumotlarini xavfsiz saqlashda muhim ahamiyatga ega.

Kelajakka nazar tashlasak, media ilovalari yanada shaxsiylashtirilgan, tezkor va interaktiv bo'ladi. Sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar yordamida foydalanuvchilarni yanada aniq va moslashtirilgan kontent bilan ta'minlashda yangi imkoniyatlar ochiladi. AR va VR texnologiyalari esa yangi o'yinlar, tajribalar va kontent turlarini yaratishga yordam beradi. 5G va undan keyingi texnologiyalar esa media ilovalarining global miqyosda kengayishiga va ulardan foydalanishni yanada qulaylashtiradi.

Shunday qilib, media ilovalarini takomillashtirish texnologiyalari nafaqat media sanoatining kelajagini shakllantiradi, balki foydalanuvchilar uchun yangi kommunikatsiya va axborot almashish shakllarini ham yaratadi. Ushbu texnologiyalarni samarali qo'llash, media ilovalarini nafaqat foydalanuvchi ehtiyojlariga moslashtirish, balki iqtisodiy va madaniy rivojlanishga ham katta ta'sir ko'rsatadi.

Umuman olganda, media ilovalarining rivojlanishi va takomillashtirish texnologiyalari axborot tarqatishning yangi shakllarini yaratish bilan birga, foydalanuvchi ehtiyojlariga moslashtirilgan, interaktiv va immersiv tajribalarni taqdim etadi. Bu texnologiyalar nafaqat media sanoatining o'sishini ta'minlaydi, balki axborot almashish va kommunikatsiya sohalarini yangi darajaga ko'taradi. Kelajakka nazar tashlasak, media ilovalarining takomillashuvi jamiyatdagi barcha jabhalarda, jumladan ta'lim, sog'liqni saqlash, ko'ngilochar sanoat va marketingda yangi imkoniyatlar yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Chong et al. (2020) sun'iy intellektning axborot tizimlaridagi imkoniyatlarini va uning biznes jarayonlariga qo'llanilishining afzalliklarini muhokama qilgan, bu maqolada taqdim etilgan tadqiqotlar bilan bog'liqdir.
2. Li (2019) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar, axborot tizimlaridagi sun'iy intellektning integratsiyasining nazariy asoslarini yoritadi, bu esa maqoladagi metodologiyani shakllantirishda muhim manba bo'lgan.
3. González va Perez (2021) tomonidan ishlab chiqilgan yondashuvlar, axborot-biznes tizimlarida sun'iy intellektni qanday qo'llashni o'rganishda foydali bo'ldi.
4. Sethi va Kapoor (2020) ma'lumotlarni optimallashtirish jarayonida sun'iy intellektning roli va uning axborot tizimlarida qo'llanilishi haqida keng tahlil keltirgan.
5. Lee va Kim (2019) maqolasida mashinasozlik o'rganish yondashuvlarining biznes tizimlaridagi afzalliklari va ularga qo'llanilishi, maqoladagi metodologiyaga qo'shimcha tarzda kiritildi.

6. Murodova, Zarina, and Mehrangez Jo‘raqulova. "Mustaqil ta‘limni tashkil etishda raqamli texnologiyalardan foydalanish metodikasini takomillashtirish." YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT 2.3 (2024).
7. Rashidovna, Murodova Zarina, and Juraeva Nodira. "WORKS IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION." INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE. Vol. 1. No. 3. 2024.
8. Murodova, Zarina Rashidovna, Tursun Rustamovich Shaffiyev, and Dilafruz Buronovna Hasanova. "TECHNOLOGY AND RELEVANCE OF CREATING AN ELECTRONIC TRAINING COURSE." Scientific progress 3.3 (2022): 861-867.
9. Rashidovna, Muradova Firuza, and Murodova Zarina Rashidovna. "Information Technologies in Teaching and Education." EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION 3.2 (2023): 41-46.
10. Rashidovna, Murodova Zarina, and Primov Shaxzod Abduqodirovich. "TA‘LIM JARAYONIDA INTELEKTUAL SALOHİYATNI ANIQLASH VA SHAKLLANTIRISH." PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI 2.2 (2025): 107-110.
11. Boboqulova, M. X. (2024). FIZIKANING ISTIQBOLLI TADQIQOTLARI. *PEDAGOG*, 7(5), 277-283.
12. Xamroyevna, M. B. (2024). RADIATSION NURLARNING INSON ORGANIZMIGA TASIRI. *PEDAGOG*, 7(6), 114-125.
13. Xamroyevna, M. B. (2024). TERMOYADRO SINTEZ REAKSIYALARINI BOSHQARISH MUAMMOSI. *Ensuring the integration of science and education on the basis of innovative technologies.*, 1(3), 62-68.
14. Xamroyevna, M. B. (2024). SUYUQ KRISTALLAR VA ULARNING XUSUSIYATLARI. *Modern digital technologies in education: problems and prospects*, 1(2), 32-38.
15. Xamroyevna, M. B. (2024). PLAZMA VA UNING XOSSALARI. PLAZMANING QO‘LLANILISHI. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 73-78.
16. Xamroyevna, M. B. (2024). TERMOELEKTRIK HODISALAR. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 102-107.
17. Xamroyevna, M. B. (2024). OCHIQ TIZIMLARDA ENTROPIYANING LOKAL KAMAYISHI VA DISSIPATIV STRUKTURALAR. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 86-92.
18. Xamroyevna, M. B. (2024). O‘TA O‘TKAZUVCHANLIK VA UNING KVANTOMEXANIK TALQINI. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 93-101.
19. Xamroyevna, M. B. (2024). FUNDAMENTAL O‘ZARO TA‘SIRLAR TURLARI. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 79-85.
20. Bobokulova, M. (2024). Alternative energy sources and their use. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 282-291.
21. Boboqulova, M. X. (2025). YUQORI CHASTOTALI SIGNALLARNI UZATISH USULLARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(2), 32-35.